

### 1985. november 21. - „Az igazi különbség valószínűleg abban rejlik, hogy ki, milyen diszkóba megy el”

A popzene és az ifjúság egymást nem nélkülözhetik. Közvélemény-kutatási adatok is igazolják, hogy a tizen- és huszonéves korosztály életének meghatározó eleme a popzene hallgatása. A megkérdezett 14-30 éves fiatalok 94 százaléka szokott a rádióban popzenét hallgatni, csaknem felük naponta többször is. Ez eddig - mondhatni - ingyen van. A fiatalok többsége azonban nem elégszik meg a tömegkommunikáció által nyújtott popzenei kínálattal, és ha teheti, saját belátása szerint gondoskodik a mindennapi popzenéjéről.

(Otthoni zene.) A „házimuzsikálás” hagyományosabb formája a lemezhallgatás. Ennek ellenére lemezejátszója csak a fiatalok mintegy 43 százalékának van. Közülük több mint a felének csak 1-5 év óta. Egy jó lemezejátszó manapság körülbelül egy-kéthavi átlagos keresetbe kerül. A jövedelem egy főre eső részének nagysága szorosan összefügg azzal, hogy van-e a fiatalok családjában lemezejátszó vagy nincs. A legalacsonyabb jövedelmi kategóriába tartozók egyharmadának, a magasabb jövedelműek háromnegyed részének van lemezejátszója. Akinek magasabb a jövedelme, azok általában már régebben megengedhették maguknak e tartós fogyasztási cikk beszerzését. A lemezejátszó vásárlása azonban nem kizárólag a jövedelemmel áll összefüggésben. Bár a magasabb jövedelműek rendelkeznek nagyobb arányban hifi minőségű készülékekkel, a foglalkozás, a szakképzettség is befolyásolja a választást. A különbség elsősorban a hifi készülékek esetében szembetűnő: a segéd- és betanított munkások nem, illetve alig rendelkeznek ilyenekkel, míg a szakmunkások és az értelmiségiek-vezetők közel azonos arányban.

Egy másik érdekes összefüggés, hogy minél nagyobb településen lakik valaki, annál korszerűbb készüléke van: mono lemezejátszó elsősorban a községekben élőknek, hifi készüléke pedig a budapestieknek és a nagyvárosban élőknek.

Míg lemezejátszót kevés fiatal tud a zsebpénzéből megvásárolni, addig hanglemezre nagyon sokan költik megtakarított forintjaikat. A jövedelem egy bizonyos szintjéig növekszik azok aránya, akiknek saját lemezeik vannak, de a legmagasabb egy főre eső jövedelmi kategóriákban (4000 forint felett) ismét csökken az arányuk. Ez arra enged következtetni, hogy a lemezvásárlás, -gyűjtés nem csupán a jövedelemtől függő hobbi.

A másik „házi zenegép” jóval elterjedtebb: a kérdezettek mintegy 63 százalékának van magnója. Egyharmaduk csak 1-5 éve vásárolta. A fiatalok anyagi helyzetével hasonló módon függ össze a magnó- és a lemezejátszó vásárlás. Négyezer forint egy főre eső jövedelemig emelkedik azok aránya, akiknek van magnójuk, majd az ennél is nagyobb jövedelműeknél csökken. Az alacsonyabb jövedelműeknek 1-3 éve, a magasabb jövedelműeknek már 5-10 éve van magnójuk. A kérdezettek tizedének két magnója is van. Ami a magnók típusát illeti, csak alig 10 százalékuk rendelkezik sztereó készülékkel, s csak 2,7 százalékuk hifi minőségű kazettás vagy szalagos sztereó magnóval. A jövedelem nem játszik szerepet a kommersz kazettás készülék megvásárlásában, míg a kazettás sztereó készülékeket elsősorban a magasabb jövedelműek vásárolják. A kevésbé képzett (segédmunkás, betanított munkás) fiatalok többnyire kommersz kazettás magnót vesznek, míg a szakmunkások, valamint az értelmiségiek és a vezetők a leginkább hifi-kedvelők. (Segéd- és betanított munkások egyáltalán nem rendelkeznek ilyen készülékekkel - országosan reprezentatív minták szerint.) A lakóhely nem lényeges tényező a kommersz készülékek esetében, de a hifi berendezések jóval elterjedtebbek Budapesten és a nagyvárosokban, mint másutt. A kazetták és szalagok

mennyisége csak részben függ az egy főre jutó jövedelemtől. 1-5 órányi hanganyaga az alacsonyabb jövedelműeknek van, de a 10 óránál hosszabb hanganyaggal rendelkezők között a jövedelem kevésbé differenciál.

(Élőzene.) A zenehallgatásnak másik népszerű formája a koncertlátogatás. A megkérdezettek csaknem kétharmada volt pop-rock koncerten. A koncertre járók többsége nem utazott a koncertek miatt, de a rajongók egy szűkebb csoportja minden koncertre utazni kényszerült. A ritkábban koncertre járók között egyaránt vannak alacsony és magas jövedelműek, míg a gyakori koncertlátogatók elsősorban a magasabb jövedelműek köréből kerülnek ki. A korábbi évekre ez nem volt érvényes, az évente 4 vagy ennél több koncertet látogatók között sem volt különbség a jövedelem szempontjából. A budapestiek gyakrabban költik pénzüket koncertre, mint az egyéb városokban, s legritkábban a kis községekben lakók.

(Tánc) A fiatalok több mint 40 százaléka látogatja a diszkókat, ahol többnyire szintén gépzenét hallgathatnak. Az ilyesfajta szórakozás nem függ az anyagi helyzettől. Az igazi különbség valószínűleg abban rejlik, hogy ki milyen jellegű diszkóba megy el: luxusszálló elit diszkójába, egyetemi klubba vagy egy presszóban működő diszkóba.

A koncertek belépőjegyeinek ára bizonyára emelkedni fog, hiszen a kereslet jóval meghaladja a kínálatot egy-egy nagy sztár fellépése esetén. Ugyanakkor egyik-másik élvonalbeli hazai együttes, előadókoncertjére az 50 forintos jegyeket sem lehet eladni: a fiatalok is jobban kénytelenek mérlegelni pop-zsebpénzük kiadását. ZÉTÉNYI ZOLTÁN